

ra 15.X u 0.8 sati, tj. nakon što su istekle prekostojnice. Tužitelj stoga ima pravo da po čl.24, st.3 ZUIPB zahtijeva od tuženika isplatu pune tegljarine.

Tvrdnja tuženikova da je tužitelj koristio tegljače u vrijeme koje bi inače bio upotrijebio za ispunjenje ugovora, ostala je nedokazana. Ona je i irelevantna jer je tužitelj kao uredan brodar bio i dužan tražiti posao za svoje tegljače čim je tuženik odustao od ugovora.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Prvostepena presuda od 15.VI 1967.

Vijeće: Zvone Rihtman, prof.dr Siniša Triva, prof.dr Marijan Horvat

Poništaj arbitražne odluke

Tužbom predanom 24.V 1967. tužitelj traži da sud poništi odluku Vanjskotrgovinske arbitraže pri Saveznoj privrednoj komori u Beogradu, T-52/65-45 od 10.I 1967, koju je primio 27.II 1967. Tužbu zasniva na čl.450 i 452 Zpp s pozivom na čl.451 tač.7, odnosno 381 tač.9. Zpp.

U tužbi tužitelj dokazuje da dvije osobe koje je arbitraža prihvatila kao tužiočeve kupce, i na temelju toga usvojila dio tužbenog zahtjeva, nisu trgovci, a da postoji opravdana sumnja da navodni ugovor i potvrdu o prijemu naknade štete nije potpisala ista osoba; odatle izvodi tužitelj zaključak da ni ostale osobe koje je u tužbi pred arbitražom sadanji tužitelj naveo kao svoje kupce, ustvari nisu bili kupci, da je današnji tuženik pred firmom Ibrahim N Dialo u Bejrutu priznao da odšteta koju je pred arbitražom utužio ne predstavlja stvarnu štetu, da je današnji tužitelj od svog advokata u Bejrutu saznao da su u Bejrutu prevare dosta česte, da se pred arbitražom današnji tuženik služio sumnjivim sredstvima, pa među ostalim i ugovorom o nepostojećem zakupu lokala u kome je osim toga naznačio nerazmjerno visoku zakupnu cijenu, da je isto tako problematičan ugovor o radu s Krikom Bedrosjanom, na temelju kojega je arbitraža takodjer obvezala sadanjeg tužitelja na naknadu štete, jer nije dokazano da je taj ugovor prijavljen vlastima u skladu s libanonskim propisima; da je arbitraža obvezala sadanjeg tužitelja na naknadu izgubljene dobiti, premda je tužitelj nudio tadašnjem tužitelju povoljna kompromisna rješenja, a u ovom sporu nudi dokaze da se tuženik lažno pozivao na postojanje bojkota njemačke robe u Libanonu, navodeći to kao razlog otklanjanja tužiočevih prijedloga.

Tužitelj smatra da iznesene činjenice i ponudjeni dokazi dopuštaju sumnju u istinitost navoda i dokaznih isprava s kojima se tuženik služio pred arbitražom i na temelju kojih je arbitraža donijela svoju odluku.

Same činjenice i dokaze o njima tužitelj je bio u stanju pribaviti tek u razdoblju između 6.XII 1966. i 14.I 1967, jer se radi o podacima iz daleke, tužitelju potpuno nepoznate zemlje, gdje pronalaženje dokaza i provjeravanje tuženikovih podataka iziskuje troškove veće od vrijednosti spora.

Tuženik nije podnio pismeni odgovor na tužbu. Na raspravi održanoj 15.VI 1967. predložio je da se tužitelj s tužbenim zahtjevom odbije uz naknadu parničnih troškova prouzročenih tuženiku. Predložio je također dokazne isprave radi pobijanja tužiočevih navoda i dokaza.

Sud je u parnici izveo dokaz pregledom isprava, pa je zatim donio presudu kojom je tužbeni zahtjev odbio, jer je tužitelj navedene okolnosti i činjenice zbog vlastite krivnje prekasno pribavio (čl.382, stav 2 Zpp), a one osim toga nisu takve prirode da bi se pouzdano moglo očekivati da bi arbitraža na temelju njih donijela drugu, za tužitelja povoljniju odluku (čl.38, t.9 Zpp).

Nadležnost suda osnovana je na čl.471, stav 3 Zpp, jer bi u nedostatku Ugovora o arbitraži, za raspravljanje o sporu u kom je odlučivala arbitraža, bio nadležan ovaj sud po čl.460 i 467 Zpp.

Kad je predmetom tužbe zahtjev za poništaj arbitražne odluke zbog razloga iz čl.451, tač. 7 Zpp, na spor se u smislu čl.452, stav 1 Zpp shodno primjenjuju odredbe čl.383, stav 1 i 2 Zpp. Tužitelj je predao svoju tužbu prije izmaka roka od 30 dana od dana kad mu je dostavljena odluka arbitraže, pa je time udovoljio propisu čl.383, stav 2 Zpp. Tužitelj međutim nije dokazao da bez svoje krivnje nije bio u mogućnosti da u tužbi navedene činjenice i dokaze pribavi prije nego što je prijašnji postupak dovršen.

Ovaj sud pri tom smatra da propis čl.382, stav 2 Zpp, koji uvijek treba striktno tumačiti, ima posebnu težinu kad se radi o zahtjevu za poništenje arbitražne odluke. U suštini naime tužba za poništenje odluka izabranog suda u isto vrijeme predstavlja zahtjev za poništenje ugovora o izabranom sudu, koji su stranke prije zaključile, te direktno napada ugovorni karakter arbitražnog sudovanja. Zbog toga iako član 452, st.1 Zpp u slučaju kad se

tužba za poništaj zasniiva na čl.451, tač.7 Zpp ne upućuje na primjenu čl. 382 Zpp odredba toga člana mora doći do primjene na isti pa i stroži način, nego kad se traži ponavljanje postupka po čl. 381 Zpp.

S obzirom na izneseno sud je našao da je spor pred arbitražom bio pokrenut predajom tužbe 26.VII 1965, a da je dovršen donošenjem odluke 10.I 1967. Pregledom pobijane odluke sud je ustanovio da tužitelj u toku postupka pred arbitražom nije mijenjao svoj zahtjev. Prema tome ne stoji tužiteljeva tvrdnja u ovoj parnici da je tek postepeno u toku postupka dolazio u situaciju da sazna koje vrsti protudokaza treba da pribavi, nego je s pribavljanjem dokaza mogao započeti odmah po prijemu tužbe i po saznavanju tužbenog zahtjeva. Okolnost da je Libanon daleka i tužitelju nepoznata zemlja s posebnim poslovnim običajima i moralom, nije za tužitelja mogla predstavljati smetnju čim se u toj zemlji upustio u poslovanje osnovano na ugovoru o povjeravanju isključivog zastupstva firmi s kojom je došao u spor. Nepoznavanje prilika stoga predstavlja njegovu krivnju, pa ako je zbog toga tek sa zakašnjenjem pribavio dokaze koje izvodi u ovoj parnici, onda to u smislu čl. 372, stav 2 Zpp ne može navoditi kao razlog nekrivnje što ih nije mogao prezentirati u toku prijašnjeg postupka.

No sve da se uzme da tužitelj nije kriv za zakašnjenje, radi se o dokazima za koje on sam tvrdi da ih je prije zaključne sjednice dostavio arbitraži. Odatle bi stoga trebalo zaključiti da su oni bili predmet razmatranja arbitraže, te da ih arbitražno vijeće nije smatralo odlučnim. Okolnost što se o tome u odluci posebno ne govori, ne predstavlja razlog za poništaj, jer je odluka inače u smislu čl. 447, st.1 Zpp s obzirom na čl. 444 Zpp iscrpno obrazložena.

Osim toga, da bi se na spor mogao primjeniti čl. 381, tač.9 Zpp, treba da su činjenice ili dokazi takve prirode da bi tužitelj na temelju njih mogao u prijašnjem postupku očekivati povoljniju odluku od pobijane.

S obzirom na već istaknutu pravnu prirodu tužbe za poništaj arbitražne odluke, ovu zakonsku odredbu treba tumačiti tako da bi na temelju novih okolnosti i dokaza bilo osnovano očekivati odluku bitno različitu od one donesene, tj. odbijanje tužbenog zahtjeva umjesto njegova usvajanja u cijelosti ili barem u daleko najvećem dijelu.

Naknadno iznesene okolnosti i dokazi uopće se ne odnose na glavno sporno pitanje, tj. utvrđivanje odgovornosti zbog povrede ugovorne obveze. Što se pak predloženih dokaza tiče sud je našao da se oni odnose na dijelove naknade štete u visini od US \$ 300.-, 600.- i 879.- tj. ukupno na

manje od 20% iznosa na koji je tužitelj odlukom arbitraže presudjen.

Sud ističe da se iz okolnosti što su neke od dokaznih isprava koje je arbitraža u postupku cijejala i na temelju njih donijela svoju odluku - eventualno problematične, pa bilo to i iz razloga što se može sumnjati u identitet osobe koja ih je potpisala - ne smije zaključivati i o problematičnosti, neautentičnosti, ili neistinitosti svih ostalih isprava koje su u arbitražnom postupku kao dokaz izvedene i ocijenjene, pa su takva uopćavanja sama po sebi nedopustiva i neumjesna. Osim toga sadržaj isprava s kojima tužitelj dokazuje da osobe zbog kojih je obvezan na naknadu štete nisu trgovci ne dopušta zaključak da bi arbitraža - za slučaj da je te dokaze izvela - bila odlučila povoljnije za tužitelja. Ovo stoga što okolnost da kupoprodaja obavljena među građanima Libanona navodno nije izvršena u skladu sa libanonskim propisima, ne mora utjecati na obvezno pravne posljedice takvog posla, a arbitraža je cijejala upravo te posljedice i to ocjenjujući ih što se visine tiče po slobodnoj ocjeni i našavši ih primjerenima (str.98 odluke). Takodjer se ne može smatrati da bi arbitraža zbog tužiteljeve sumnje u autentičnost potpisa bila doista odbila priznati kao istinite potvrde o isplati novčanih iznosa na koje te isprave glase. Ističe se nadalje da je arbitraža odbila zbog meritornih razloga dio tužbenog zahtjeva koji se odnosi na zakupninu lokala, pa je stoga u ovoj parnici izvodjenje dokaza o autentičnosti zakupnog ugovora bespredmetno i neumjesno.

I u pogledu nedostataka dokaza da je tuženik u vezi s ugovorom o radu s Krikom Bedrosjanom postupao u skladu s libanonskim zakonom o prijavljivanju takvih ugovora, vrijedi što je naprijed rečeno u pogledu obvezno pravnih posljedica takvih ugovora.

Takodjer što se tiče dokazivanja o nepostojanju bojkota njemačke robe u Libanonu, treba reći da se iz dokaza koje u ovoj parnici nudi tužitelj, a iz kojih proizlazi da u Libanonu nije u kritično vrijeme bilo ni embarga ni zabrane uvoza njemačke robe, ne može zaključiti da bi arbitraža na osnovi tih dokaza bila zaključila da je tužitelj bio dužan prihvatiti tuženikovu nagodbenu ponudu da se sporna stvar među njima riješi dobavom putem interpoliranja njemačka tvrtke, pa da bi stoga njena odluka u sporu bila povoljnija za tuženika. Ovo stoga što u čitavom postupku pred arbitražom, pa i u ovoj parnici, ni sam tužitelj nije tvrdio da je postojala takva tuženikova obveza.

Isto tako ne može se smatrati da bi izjavi firme Ibrahim N Dialo, za koju se iz postupka pred arbitražom

vidi da se radi o neposrednom konkurentu tuženika u poslu zbog kojeg je došlo do spora, arbitraža bila dala takvu težinu da bi ona djelovala na donošenje povoljnije odluke na tužitelja.

Treba istaknuti da je tuženik protiv svakog tužiočevog dokaza pred ovim sudom ponudio pismeni protudokaz. Budući da u postupku za poništaj arbitražne odluke sud ne ulazi u meritum stvari preko granica određenih formalnopravnim propisom, tj. preko granica ocjene da li sadržaj dokaznih isprava upućuje na zaključak da bi one mogle djelovati na povoljniju odluku, sud nije utvrdjivao u kojoj su mjeri tuženikovim protudokazima pobijani tužiteljevi dokazi.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 30.VI 1967.

Vijeće: dr Ernest Vajić, Franjo Gložinić, Ante Dumičić

Željeznički saobraćaj - Odgovornost za smrt i tjelesne povrede osoba prilikom manevriranja na stanici - Za nepoduzimanje HTZ mjera prilikom manevriranja kompozicija vlakova na stanici odgovorno je ono željezničko transportno poduzeće o čijoj se stanici radi - Uz ovu odgovornost postoji i odgovornost željezničkog transportnog poduzeća čije osoblje nije poduzelo propisane HTZ mjere

Tužitelj je Komunalna zajednica osiguranja, a tuženik je Željezničko transportno poduzeće, Zagreb. Tužitelj navodi da je prilikom manevriranja kompozicije vlaka na jednoj stanici, koja se nalazi na teritoriju tuženika, jedna radnica bila tjelesno povrijeđena, čime je za tužitelja nastala šteta, pa tužbom traži njenu naknadu. Među ostalim razlozima kojima se tuženik brani navodi i prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije, jer da je za nesreću krivo osoblje drugog željezničko-transportnog poduzeća, a ne njegovo.

Prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev iz razloga da nema sigurnih dokaza da je do nesreće došlo krivnjom tuženikovih osoba, jer nijedan od saslušanih svjedoka ne tereti tuženika.

Povodom tužiteljeve žalbe drugostepeni sud je preinačio prvostepenu presudu, i tuženika obvezao na naknadu štete iz slijedećih razloga:

Iz provedenih dokaza proizlazi - a to nije ni sporno među strankama - da je na I kolosijeku stajao vagon u